

HYRYLÄN YLI-JUSSILAN ALUEEN LUONNONOLOT

Esa Lammi & Marko Vauhkonen

12.4.2020

HYRYLÄN YLI-JUSSILAN ALUEEN LUONNONOLOT

Sisällys

1 Johdanto	2
2 Selvitysalue ja lähtötiedot	2
3 Menetelmät	3
3.1 Lepakot	3
3.2 Kasvillisuus ja arvokkaat luontokohteet	3
4 Tulokset	4
4.1 Lepakot	4
4.2 Luonnonolot ja kasvillisuus	4
4.3 Arvokkaat luontokohteet	6
5 Johtopäätökset ja suositukset	6
6 Lähteet ja kirjallisuus	7

Kansi: Yli-Jussilan talon pihamaisemaa.

Ilmakuvat ja pohjakartat © Maanmittauslaitos ja Tuusulan kunta.

Valokuvat © Esa Lammi.

1 JOHDANTO

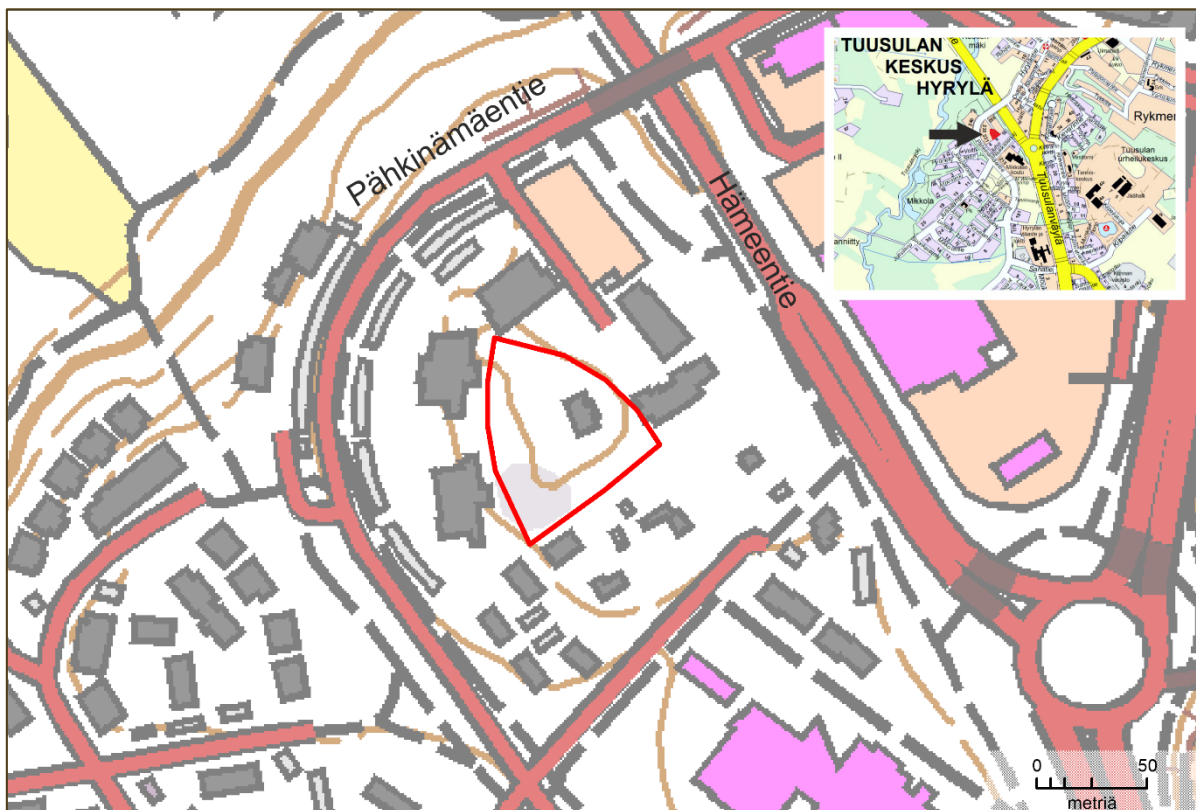
Yli-Jussilan kiinteistö sijaitsee asuintalojen ympäröimällä puistoalueella Hyrylän keskustan länsipuolella. Tuusulan kunnan omistuksessa olevalla kiinteistöllä on tyhjiin oleva rakennus. Kunta on kaavoittamassa alueelle uutta rakennusta omalle tontilleen. Ympäröivää puistoaluetta pyritään samalla säilyttämään (Tuusulan kunta 2019).

Tuusulan kunta tilasi alueen suunnittelussa tarvittavan luontoselvityksen Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä. Työ tehtiin kesän 2019 aikana.

2 SELVITYSALUE JA LÄHTÖTIEDOT

Selvitysalueena on pieni, puistomainen kohde, joka sijaitsee Pähkinämäentien varrella Hyrylän keskustan tuntumassa (kuva 1). Alueella on vanha, muutaman vuoden ajan käyttämättä ollut asuinrakennus, jonka pihamaata ympäröi vaihtelevan ikäinen metsä. Selvitysalueen ympäristössä on kerrostaloja ja pientaloja. Puistomainen alue on muutaman viime vuoden ajan palvellut kerrostaloasukkaiden lähivirkistysalueena ja lasten leikkipaikkana. Alueen pinta-ala on 0,4 hehtaaria.

Pihamaana olleen tontin ja sen lähiympäristön luonnonoloja ei ole aiemmin selvitetty. Alueelta ei ollut tiedossa arvokkaita luontokohteita tai lajiesiintymiä.

Kuva 1. Selvitysalue (punainen rajaus).

3 MENETELMÄT

Selvitysalue on hyvin pieni ja puolet siitä on tyhjillään olevan asuinrakennuksen pihamaata. Selvitystyöhön kuului kasvillisuuden ja arvokkaiden luontokohteiden sekä lepakoiden piilopaikkojen inventointi kiinteistöllä olevasta rakennuksesta. Maastokäynneillä ei ilmennyt muita luontoarvoja, joiden tutkiminen olisi ollut perusteltua.

Selvityksestä vastasivat biologit FM Esa Lammi (kasvillisuus ja arvokkaat luontokohteet) ja FM Marko Vauhkonen (lepakot).

3.1 Lepakot

Työn tarkoituksena oli selvittää, toimiiko alueella sijaitseva rakennus lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkana. Selvitys ajoittui keskikesälle, jolloin lisääntyvät lepakkonaaraat ovat poikasineen paikalla. Käynti tehtiin päiväaikaan 4.7.2019.

Tarkistuksessa keskityttiin rakennuksen ullakkokerrokseen, jossa keskityttiin tarkastamaan seinänvieriä sekä palkkien, muurien ja savupiippujen tyviä. Lepakoita tai niiden jätöksiä etsittiin käyttäen otsalamppua. Lisäksi käytettiin näköhavainnoinnin lisäksi lepakodetektoria (Pettersson D240x) ja tarkkailtiin lepakoiden piilopaikoille ominaisen hajun esiintymistä.

Myös rakennuksen ulkopuolelta (kattorakenteet, räystäät, seinustat) etsittiin merkkejä lepakoiden esiintymisestä (lähinnä jätökset).

3.2 Kasvillisuus ja arvokkaat luontokohteet

Alueen kasvillisuutta ja luontotyyppejä selvitettiin 16.7.2019, jolloin inventoitiin ja merkittiin muistiin luonnonolojen ja kasvillisuuden yleispiirteet, alueelle tyypilliset kasvilajit sekä vähälukuiset kasvilajit. Lisäksi arvioitiin, onko alueella luonnonoloiltaan arvokkaita kohteita, joiden säilyttämiseen on lainsäädännön tuomat velvoitteet tai joiden huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa on muutoin suotavaa. Näitä ovat

- luonnonsuojelulain 29 §:n mukaiset suojellut luontotyytit
- vesilain 2 luvun 11 §:n ja 3 luvun 2 §:n mukaiset pienvesikohteet
- metsälain 10 §:n mukaiset elinympäristöt
- Suomessa uhanalaiset luontotyytit (Kontula & Raunio 2018a, b)
- METSO-ohjelman kriteerit (Syrjänen ym. 2016) täyttävät kohteet
- LAKU-kohteet (Salminen & Aalto 2012)
- mahdolliset muut arvokkaat luontokohteet.

Haitallisia vieraskasveja koskevat tiedot on merkitty Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vieraslajiportaaliin.

4 TULOKSET

4.1 Lepakot

Yli-Jussilan rakennuksessa ei tehty havaintoja lepakoiden esiintymisestä.

Kertakäyntiin perustuvan inventoinnin perusteella talossa ei ole lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Näin ollen rakennuksen muuttamiselle tai purkamiselle ei ole luonnonsuojelulain 49 §:n säädöksistä johtuvaa estettä.

4.2 Luonnonolot ja kasvillisuus

Selvitysalue on jaettavissa kasvillisuuden, kallioperän ja maankäytön perusteella neljään pieneen kuvioon (kuva 2), joiden luonnonoloja kuvataan seuraavassa.

Kuva 2. Raportissa käytetyt Yli-Jussilan alueen kuvat 1–4.

Kuvio 1

Autiotalon umpeutumassa oleva piha, jossa kasvaa runsaasti vanhoja pihapuita ja pensaita, mm. luumupensaita, omenapuita, viitapihlaja-angervoa, isotuomipihlajaa sekä vaahteroita ja poppeleita (kuva 3). Koristekasveista on jäljellä mm. kilpiruohoa. Vuohenputki ja juolavehnä ovat vallanneet pihanurmikoita. Pihatien liittymän vieressä on jäljellä lyhyt ruusuaita.

Kuva 3. Yli-Jussilan piha on metsitty-mässä.

Kuva 4. Yli-Jussilan pohjoispuolella on metsittyvää niittyä.

Kuva 5. Länsireunan kerrostalopihaan rajautuva pieni kallio.

Rakennuksen pohjoispuolella ja länsipuolella on loivapiirteistä kalliota. Pohjoispuolen pihakalliolla on runsaasti isomaksaruohoa. Länsipuolen kallio on heinittynyt, mutta lajistoltaan monipuolisempi. Kalliolla kasvaa mm. ruusuruohoa, aitovirnaa, nurmitädykettä, kissankelloa, lehtoarhoa ja koiranheinää. Viljelyjäänteinä on pimpinellaruusua, mäkimeiramia ja kaukasianmaksaruohoa. Kallion reunalla kasvaa kolme järeää mäntyä.

Kuvio 2

Autiotalon ja pohjoispuolisten kerrostalojen välissä on pieni metsikkö, jonka puustona on koivuja, raitoja, vaahteroita ja nuoria pihlajia. Puusto on väljää, sillä alue on entistä pihaa (kuva 4). Puuston katveessa kasvaa vuohenputkea, koiranheinää, maitohorsmaa ja muita kauan sitten hylätyille pihamaille ominaisia kasveja.

Kuvio 3

Loiva kalliorinne, jonka reunassa kasvaa tiheänä puustona nuoria vaahteroita, tuomia ja pihlajia sekä jokunen nuori tammi. Kallio on sammaloitunut ja heinittynyt (kuva 5). Sen kasvilajistoon kuuluvat mm. metsälauha, lampaannata, tuoksimake ja ahosuolaheinä. Vaateliaita, kalkkivaikutuksesta tai ravinteisuudesta kertovia kasveja kalliolla ei ole.

Kuvio 4

Kalliorinteen eteläpuolinen alue, jossa kasvaa vanhoja mäntyjä sekä melko tiheänä pienpuustona vaahteraa, pihlajaa ja tuomea. Kenttäkerroksessa vallitsevat metsälauha, metsäkastikka, ahomansikka ja kielo. Kuvion eteläreunassa on useita huomattavan järeitä kilpikaarnaisia mäntyjä (rungon läpimitta yli 50 cm). Puita ei paikannettu tarkoin maastossa, mutta niiden kasvialue on rajattu kuvaan 2.

4.3 Arvokkaat luontokohteet

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppejä tai vesilain 2 luvun 11 §:n ja 3 luvun 2 §:n mukaisia pienvesikohteita. Alueella ei todettu kohteita, jotka täyttäisivät metsälain 10 §:n mukaisten elinympäristöjen, Suomessa uhanalaisten luontotyyppien (Kontula & Raunio 2018a, b), METSO-ohjelman (Syrjänen ym. 2016) tai LAKU-kohteiden (Salminen & Aalto 2012) kriteerit.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Koko Yli-Jussilan selvitysalue on metsittyvää, umpeenkasvavaa entistä pihamaata sekä taajama-alueille tyypillistä kulttuurivaikutteista metsää ja kalliota. Alueella ei todettu arvokkaita luontokohteita. Alueella ei tavattu uhanalaisia tai muita huomionarvoisia putkilokasvilajeja, eikä sillä arvioitu olevan uhanalaisten lajien (Hyvärinen ym. 2019) kannalta tärkeitä elinympäristöjä. Tiiviin kaupunkimaisen asutuksen ympäröimällä tontilla ei ole merkitystä ekologisena yhteytenä.

Kuvion 1 kallioalueella kasvaa melko runsaasti isomaksaruohoa, joka on erittäin uhanalaisen (EN) ja erityisesti suojeltavan kalliosinisiiven ravintokasvi. Yksittäinen,

asutuksen keskellä sijaitseva esiintymä on kuitenkin niin erillinen ja kaukana tunnetuista kalliosinisiiven esiintymistä, että sen tarkempi tutkiminen ole perusteltua.

Selvityksen tulosten perusteella ei ole tarpeen antaa erityisiä suosituksia maankäytön suunnittelua varten. Vanhaa puustoa (mm. alueen lounaiskulman järeet männyt; kuva 2) tulisi säilyttää mahdollisuuksien mukaan.

6 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018a: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 1 – tulokset ja arvioinnin perusteet. – Suomen ympäristö 5/2008:1–388.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018b: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2 – luontotyyppien kuvaukset. – Suomen ympäristö 5/2018:1–925.
- Salminen, J. & Aalto, S. 2012: Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (LAKU). Loppuraportti. – Uudenmaan liiton julkaisuja E 119:1–53.
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016: Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016–2025. – Ympäristöministeriön raportteja 17/2016:1–75.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. – Ympäristöopas 109:1–196.
- Tuusulan kunta 2019: Kehitettävät kiinteistöt. Asemakaava ja asemakaavan muutos nro 3552. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, helmikuu 2019.

